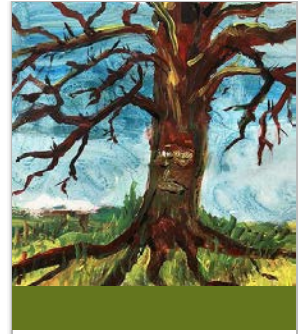

De seizoenen

De sprookjesboom vertelt: "Op een dag waren de seizoenen in het sprookjesbos in de war. Bij de ene boom was het herfst, terwijl een boom verderop bloesem droeg". Een mooie aanleiding om het met de kleuters te hebben over de oorzaak van de seizoenen waardoor bomen gedurende het jaar veranderen.

Opdracht: Maak een schilderij van enkele bomen in het sprookjesbos. Laat maar zien welk seizoen het is.

GROEP 1-2

- ◆ De seizoenen
- ◆ Kleurnamen en mengen
- ◆ Schilderen met verf

Doelen

- ◆ Je kunt met deze les aansluiten bij **kerndoel 40**: Planten hebben verschillende kenmerken, zoals vorm, kleur, geur en die kenmerken veranderen met de seizoenen en bij **kerndoel 41**: Planten hebben verschillende onderdelen.
- ◆ De leerling kan de naam van 9 kleuren benoemen, ze herkennen in afbeeldingen en kan kleuren maken door basiskleuren (primaire kleuren) te mengen.
- ◆ De leerling kan schilderen met dekkende verf door het maken van vlekken en strepen met een kwast. De leerling kan schoon werken door de kwast steeds goed uit te spoelen.
- ◆ De leerling kan het materiaal op verschillende manieren hanteren.

Materiaal

Je hebt nodig voor schilderen met verf:

- ruw wit tekenpapier
- lyonse kwasten (nr. 2, 6 en 10)
- plakkaat- of acrylverf in de kleuren rood, geel, blauw, zwart en wit
- potje water
- tissues
- schort

Je hebt nodig voor onderzoek:

- het materiaal van de werkwijze

Bijzonderheden:

- Zorg voor voldoende beeldmateriaal van bomen en bossen waarop de verschillende seizoenen duidelijk zichtbaar zijn.

De les in fases

Oriënteren

1. Bespreek het vormdoel.
2. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.
3. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
  - Wat vind je ervan dat de seizoenen in het sprookjesbos door de war zijn?
  - Wie weet hoe het komt dat het bos er elk seizoen anders uitziet?
  - Wat valt op aan een boom in de lente, zomer, herfst, winter?
4. Vertel op een uitnodigende manier de opdracht.

Onderzoeken en uitvoeren

1. Ga tussen de leerlingen in zitten. Geef zelf de instructie uit het filmpje schilderen met verf.
2. Doe voor hoe je lijnen en vlekken kunt maken. Terwijl de kleuters hun eigen werkstuk maken, probeer jij op je eigen papier van alles uit. Ben enthousiast over je ontdekkingen en kijk welke kleuter de technische voorbeelden oppikt.
3. Leg de link tussen vormdoel en werkwijze.
4. Geef aan dat je eerst van alles mag uitproberen. Speel zelf ook met het materiaal, probeer van alles uit en praat hardop over je ontdekkingen.
5. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
  - Je hebt al verschillende manieren uitgeprobeerd. Heel goed. Kun je er nog wat meer bedenken?
  - Deze bewerking is leuk bedacht. Weet je al waar je die voor kan gebruiken?
  - Dat gaat heel goed. Hier zie ik veel grijze (of bruine) kleuren. Als je heldere kleuren wil hebben, dan moet je niet te veel kleuren door elkaar mengen.
  - Zal ik nog eens voordoen hoe je de kwast uitspoelt en droogmaakt voordat je een nieuwe kleur maakt?
  - Hoe heb je deze kleur gemaakt?
  - Welke kleur wil je gebruiken in je werk? Hoe kun je die kleur maken?

Evaluëren

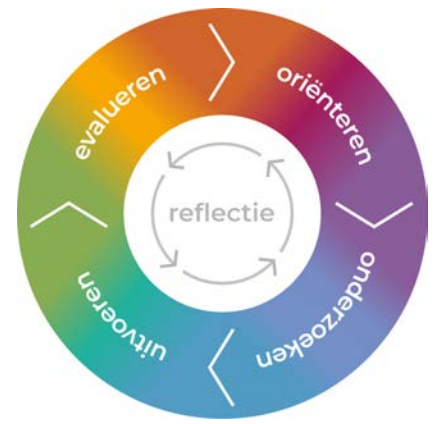
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Bespreek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ Welk seizoen is het in dit bos? Waaraan zie je dat?
In welk bos is de boosaardige specht bezig geweest? Vertel eens.
- ◆ Welke kleur is in dit werk het meeste gebruikt? Hoe is die kleur gemaakt?
In welk werk is een hele andere kleur veel gebruikt? Met welke kleuren is die gemengd?
In welk werk zie je veel mengkleuren? Benoem ze eens.
In welk werk zie je veel ongemengde kleuren? Wijs eens aan.
- ◆ In welk werkstuk zie je egale vlakken? Wijs eens aan.
In welk werkstuk zie je dikke en dunne lijnen? Hoe heeft de maker dat gedaan?
In welk werkstuk zitten veel gemengde kleuren. Benoem ze eens.
- ◆ Wat heb je ontdekt aan het materiaal?
Wie heeft er nog iets anders ontdekt?

Spelen met lesfasen en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- schilderen met (water)verf
- scheuren/plakken papier
- knippen/plakken papier
- tekenen met oliepastel, viltstift, (kleur)potlood
- stempelen figuur